

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ХМЕЛЬНИЦЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

від 14 квітня 2017 року

м. Хмельницький

№16/92-рк/к

Про припинення дій, які містять
ознаки порушення законодавства про
захист економічної конкуренції

Адміністративна колегія Хмельницького обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (надалі – адміністративна колегія Відділення), розглянувши матеріали дослідження ринку роздрібною торгівлі алкогольними напоями,

ВСТАНОВИЛА:

Хмельницьким обласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України (надалі – Відділення) під час здійснення державного контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції на ринку роздрібною торгівлі алкогольними напоями в територіальних межах м. Старокостянтинів встановлено наступне.

Старокостянтинівська міська рада (вул. Острозького, 41, м. Старокостянтинів, 31100, ідентифікаційний код - 36027760, надалі – Старокостянтинівська МР) утворена відповідно до Конституції України та Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні" та в своїй діяльності керується Конституцією України та чинним законодавством України.

Відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» Старокостянтинівська МР в межах своєї компетенції самостійно вирішує питання місцевого значення, виходячи із інтересів громадян, які проживають на території міста Старокостянтинів, та державних інтересів, проводить у життя рішення вищестоящих органів державної влади, забезпечує дотримання законності та правопорядку.

Старокостянтинівська МР є правомочною розглядати та вирішувати будь-які питання, віднесені законодавством до компетенції органів місцевого самоврядування, а також утворюваних ними органів.

Відповідно до статті 73 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» акти ради, сільського, селищного, міського голови, голови районної в місті ради, виконавчого комітету сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі її створення) ради, прийняті в межах наданих їм повноважень, є обов'язковими для виконання всіма розташованими на відповідній території органами виконавчої влади, об'єднаннями громадян, підприємствами, установами та організаціями, посадовими особами, а також громадянами, які постійно або тимчасово проживають на відповідній території.

Таким чином, рішення Старокостянтинівської МР, прийняті в межах своєї компетенції, є обов'язковими для виконання всіма розташованими на території міста підприємствами, організаціями і установами, кооперативними та іншими громадськими організаціями, їх органами, а також посадовими особами і громадянами.

Відповідно до частини першої статті 10 Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні" міські, селищні ради є органами місцевого самоврядування, що представляють відповідні територіальні громади та здійснюють від їх імені та в їх інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, цим та іншими

законами.

Листом від 16.01.2017 року №45/13-14-141/2017 Старокостянтинівською МР надано до Відділення копію рішення 27 сесії міської ради від 16 листопада 2012 року № 4 «Про внесення змін до рішення 40 (позачергової) сесії міської ради від 04 грудня 2009 року».

1. Пунктом 1.1 зазначеного рішення встановлюється при погодженні з власниками зручний для населення режим роботи в закладах громадського харчування та відпочинку – 02:00 год. при умові:

- встановлення внутрішнього і зовнішнього відеоспостереження;
- забезпечення охорони приміщення та прилеглої території;
- забезпечення дотримання санітарних вимог, протипожежного стану в приміщенні закладу та на прилеглий території;
- освітлення прилеглої території закладів;
- дотримання вимог статті 24 Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту населення від впливу шуму»;
- співпраці з Старокостянтинівським РВУМВС щодо дотримання правопорядку.

Основні вимоги щодо роботи суб'єктів господарської діяльності (закладів, підприємств) усіх форм власності, що здійснюють діяльність на території України у сфері ресторанного господарства регламентуються Правилами роботи закладів (підприємств) ресторанного господарства (надалі - Правила), затвердженими Наказ Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України 24.07.2002 р. N 219, зареєстрованими в Міністерстві юстиції України 20 серпня 2002 р. за N 680/6968.

Пунктом 1.7 Правил передбачено, що на фасаді приміщення закладу (підприємства) ресторанного господарства повинна розмішуватися вивіска із зазначенням його типу (класу), назви, найменування суб'єкта господарської діяльності та режиму роботи.

Режим роботи закладу ресторанного господарства встановлюється суб'єктом господарювання самостійно, а у випадках, передбачених законодавством, за погодженням з органами місцевого самоврядування. Для закладу ресторанного господарства, який обслуговує споживачів на підприємствах, в установах та організаціях, режим роботи встановлюється суб'єктом господарювання за домовленістю з їх адміністрацією.

Режим роботи повинен додержуватися закладами (підприємствами) ресторанного господарства всіх форм власності.

Суб'єктами господарської діяльності повинен забезпечуватися належний санітарний стан виробничих, торговельних і складських приміщень відповідно до вимог Санітарних правил для підприємств ресторанного господарства, а також прилеглої до підприємства території, упорядкування та озеленіння.

Враховуючи викладене вище, чинним законодавством не передбачені будь-які умови для погодження режиму роботи в закладах громадського харчування та відпочинку з органами місцевого самоврядування.

Таким чином, Старокостянтинівська міська рада, прийнявши рішення 27 сесії міської ради від 16 листопада 2012 року № 4 «Про внесення змін до рішення 40 (позачергової) сесії міської ради від 04 грудня 2009 року», встановила додаткові умови, які непередбачені чинним законодавством.

2. Пунктом 2 рішення 27 сесії міської ради від 16 листопада 2012 року № 4 «Про внесення змін до рішення 40 (позачергової) сесії міської ради від 04 грудня 2009 року» було дозволено продаж алкогольних напоїв в торговельних закладах міста з 8:00 год. до 22:00 год.

Пунктом 2.1 цього ж рішення дозволено продаж алкогольних напоїв в торговельних закладах з цілодобовим режимом роботи з 08:00 год. до 02:00 год. при умові:

- відділ в якому здійснюється реалізація алкогольних напоїв має бути забезпечений окремим входом та після 02:00 год. зачиняється;
- встановлення внутрішнього та зовнішнього відеоспостереження;
- забезпечення охорони приміщення та прилеглої території;

- забезпечення дотримання санітарних вимог та протипожежного стану в приміщенні та на прилеглий території торговельного закладу;

- співпраці з Старокостянтинівським РВУМВС щодо дотримання правопорядку.

Контроль за виконанням даного рішення покладено на заступника міського голови, начальника управління економіки виконавчого комітету Куця Г.Й. та на постійну комісію селищної ради з питань розвитку промисловості та підприємництва, управління комунальною власністю, житлово-комунального господарства, побутового обслуговування, громадського харчування, транспорту і зв'язку.

Основні вимоги до роздрібно́ї торгівлі горілкою і лікєро-горілочаними виробами, вином виноградним та плодово-ягідним, коньяком, шампанським, вином ігристим встановлені Правилами, які спрямовані на забезпечення прав споживачів щодо належної якості товару і рівня торговельного обслуговування (абзац перший пункту 1 Правил - Постанови «Про затвердження Правил роздрібно́ї торгівлі алкогольними напоями» від 30.07.1996 р., № 854) (надалі Правила І).

Пунктом 2 Правил І передбачено, що роздрібна торгівля алкогольними напоями здійснюється через спеціалізовані підприємства, в тому числі фірмові, спеціалізовані відділи (секції) підприємств з універсальним асортиментом продовольчих товарів, а також заклади ресторанного господарства.

У пункті 4 Правил І зазначено, що суб'єкт господарювання повинен мати торговельне приміщення (будівлю) площею не менш як 20 кв. метрів, обладнане відповідним торговельно-технологічним устаткуванням (вітрини, прилавки, пристінні гірки тощо), охороною і протипожежною сигналізацією, з достатнім освітленням, опаленням і вентиляцією, а у випадках, передбачених законодавством, забезпечити умови для застосування реєстраторів розрахункових операцій, зберігання матеріальних цінностей.

Пунктом 7 Правил І передбачено, що режим роботи спеціалізованих магазинів, спеціалізованих відділів, секцій встановлюється суб'єктом господарської діяльності за погодженням з органами місцевого самоврядування.

Основні засади державної політики щодо регулювання, зокрема, роздрібно́ї торгівлі алкогольними напоями, забезпечення їх високої якості та захисту здоров'я громадян, а також посилення боротьби з незаконним виробництвом та обігом алкогольних напоїв і тютюнових виробів на території України визначає Закон України «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів» від 19.12.1995 № 481/95-ВР (далі – Закон № 481/95-ВР).

Відповідно до статті 15 Закону № 481/95-ВР імпорту, експорту і оптової торгівлі алкогольними напоями та тютюновими виробами можуть здійснюватися суб'єктами господарювання всіх форм власності за наявності ліцензій.

Також, цією статтею визначено, що роздрібна торгівля алкогольними напоями (крім столових вин) може здійснюватися суб'єктами господарювання всіх форм власності, у тому числі їх виробниками, за наявності у них ліцензій.

Слід зазначити, що відповідно до Закону (з урахуванням змін внесених Законом України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обмеження споживання і продажу пива та слабоалкогольних напоїв" від 21.01.2010 № 1824-VI) органи місцевого самоврядування не наділені повноваженнями самостійно визначати місця, в яких продаж алкогольних напоїв обмежується та/або забороняється.

Відповідно до підпункту 9 пункту "а" статті 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до власних (самоврядних) повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать: встановлення зручного для населення режиму роботи підприємств комунального господарства, торгівлі та громадського харчування, побутового обслуговування, що належать до комунальної власності відповідних територіальних громад.

Згідно з підпунктом 4 пункту «б» статті 30 Закону № 280/97-ВР до делегованих повноважень зазначених рад належить встановлення за погодженням з власниками зручного для населення режиму роботи розташованих на відповідній території підприємств, установ та

організації сфери обслуговування незалежно від форм власності.

Із наведених норм вбачається, що до повноважень органів місцевого самоврядування належить виключно встановлення режиму роботи суб'єктів господарювання.

Водночас, вказані повноваження стосуються встановлення (лише за погодженням з власником) саме режиму роботи, тобто розподілу робочого часу протягом відповідного календарного періоду (дня, тижня, місяця, року), але не встановлення обмеження на реалізацію певного виду продукції (товарів) у визначений органом місцевого самоврядування проміжок доби.

Отже, Старокостянтинівська міська рада не має повноважень самостійно встановлювати постійну, не на час проведення масових заходів, заборону продавати алкогольні, слабоалкогольні напої та пиво, в тому числі у певні години доби.

Згідно з приписами частини другої статті 4 Закону України "Про захист економічної конкуренції" органи місцевого самоврядування зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.

Таким чином, відповідно до вказаних законодавчих норм, реалізація Старокостянтинівською міською радою покладених на неї повноважень, має здійснюватись з дотриманням вимог чинного законодавства, у тому числі Закону України "Про захист економічної конкуренції".

Враховуючи вищевикладене, Відділення дійшло висновку про протиправність положень рішення 27 сесії Старокостянтинівської міської ради від 16 листопада 2012 року № 4 «Про внесення змін до рішення 40 (позачергової) сесії міської ради від 04 грудня 2009 року», оскільки встановлення органом місцевого самоврядування постійної заборони (обмеження) щодо торгівлі алкогольними напоями виходить за межі наданих йому повноважень.

Отже, дії Старокостянтинівської міської ради, які полягають:

- у встановленні додаткових умов для погодження режиму роботи в закладах громадського харчування та відпочинку з органами місцевого самоврядування, які не передбачені Правилами роботи закладів (підприємств) ресторанного господарства, затвердженими Наказ Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України 24.07.2002 р. N 219, зареєстрованими в Міністерстві юстиції України 20 серпня 2002 р. за N 680/6968, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції передбаченим пунктом 3 статті 50, абзацом дев'ятим частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування, а саме, встановлення непередбачених законами України обмеження самостійності підприємств, у тому числі щодо реалізації товарів;

- у встановленні додаткових умов для отримання дозволу на продаж алкогольних напоїв в торгівельних закладах з цілодобовим режимом роботи з 08:00 год. до 02:00 год., що не передбачені Постановою Кабінету Міністрів України від 30 липня 1996 р. № 854 «Про затвердження Правил роздрібної торгівлі алкогольними напоями», містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції передбаченим пунктом 3 статті 50, абзацом дев'ятим частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування, а саме, встановлення непередбачених законами України обмеження самостійності підприємств, у тому числі щодо реалізації товарів;

- у встановленні часових обмежень (режиму роботи) щодо реалізації алкогольних напоїв в торгівельних закладах міста, без відповідного погодження з власником об'єкту торгівлі, як це передбачено вимогами Порядку «Про затвердження Правил роздрібної торгівлі продовольчими товарами» від 11.07.2003 р. №185, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції передбаченим пунктом 3 статті 50, абзацом другим частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування, а саме, встановлення обмежень на здійснення реалізації певних видів товарів.

Виходячи з наведеного вище та зважаючи на те, що дії Старосинявської селищної ради не призвели до обмеження конкуренції, не завдали значних збитків суспільству, керуючись статтею 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та статтею 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», адміністративна колегія Хмельницького обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України,

РЕКОМЕНДУЄ:

Старокостянтинівській міській раді (вул. Острозького, 41, м. Старокостянтинів, 31100, ідентифікаційний код - 36027760) припинити дії:

- які полягають у встановленні додаткових умов для погодження режиму роботи в закладах громадського харчування та відпочинку з органами місцевого самоврядування, які не передбачені Правилами роботи закладів (підприємств) ресторанного господарства, затвердженими Наказ Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України 24.07.2002 р. № 219, зареєстрованими в Міністерстві юстиції України 20 серпня 2002 р. за № 680/6968, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції передбаченим пунктом 3 статті 50, абзацом дев'ятим частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування, а саме, встановлення непередбачених законами України обмежень самостійності підприємств, у тому числі щодо реалізації товарів, шляхом приведення рішення 27 сесії міської ради від 16 листопада 2012 року № 4 «Про внесення змін до рішення 40 (позачергової) сесії міської ради від 04 грудня 2009 року» у відповідність до вимог чинного законодавства;

- які полягають у встановленні додаткових умов для отримання дозволу на продаж алкогольних напоїв в торгівельних закладах з цілодобовим режимом роботи з 08:00 год. до 02:00 год., що не передбачені Постановою Кабінету Міністрів України від 30 липня 1996 р. № 854 «Про затвердження Правил роздрібної торгівлі алкогольними напоями», містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції передбаченим пунктом 3 статті 50, абзацом дев'ятим частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування, а саме, встановлення непередбачених законами України обмежень самостійності підприємств, у тому числі щодо реалізації товарів, шляхом приведення рішення 27 сесії міської ради від 16 листопада 2012 року № 4 «Про внесення змін до рішення 40 (позачергової) сесії міської ради від 04 грудня 2009 року» у відповідність до вимог чинного законодавства;

- які полягають у встановленні часових обмежень (режиму роботи) щодо реалізації алкогольних напоїв в торгівельних закладах міста, без відповідного погодження з власником об'єкту торгівлі, як це передбачено вимогами Порядку «Про затвердження Правил роздрібної торгівлі продовольчими товарами» від 11.07.2003 р. №185, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції передбаченим пунктом 3 статті 50, абзацом другим частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування, а саме, встановлення обмежень на здійснення реалізації певних видів товарів, шляхом приведення рішення 27 сесії міської ради від 16 листопада 2012 року № 4 «Про внесення змін до рішення 40 (позачергової) сесії міської ради від 04 грудня 2009 року» у відповідність до вимог чинного законодавства.

Відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані.

Частиною третьої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що за умови виконання положень рекомендації органів Антимонопольного

комітету України, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається.

Про результати розгляду цих рекомендацій та здійснені заходи повідомити Відділення у місячний строк з дня їх отримання.

Голова адміністративної колегії,
В.о. голови відділення

Р.Примуш